

EUSKARAREN KALEKO ERABILERA. Atzo aurkeztu zituen SEI Elkarteak Donostian Euskal Herrian egindako Euskararen Kale Erabileraren IV. Neurketako datuak. Datuek azaltzen dute haur eta gazteen artean hitz egiten dela gehien euskaraz.

Gipuzkoa eta Bizkaian bakarrik handitu da haur eta gazteen euskararen kaleko erabilera

Nafarroa eta Ipar Euskal Herrian berdin mantendu da, eta Araban murriztu egin da

Iñaki Petxarroman | DONOSTIA

SEI elkarteak 2001eko azaroan egindako euskararen kaleko erabilerari buruzko azterketaren arabera, haur eta gazteen arteko euskararen kaleko erabilera Bizkaiko eta Gipuzkoako probintzietan bakarrik handitu da azken lau urteotan. Nafarroan eta Ipar Euskal Herrian duela lau urte bezala mantentzen da gazteen arteko erabilera, eta Araban murriztu egin da euskararen erabilera. Euskal Herrian haurrek erabiltzen dute gehien euskara kalean (%19), gero gazteak (%14) eta ondoren helduek eta adinekoak (%12).

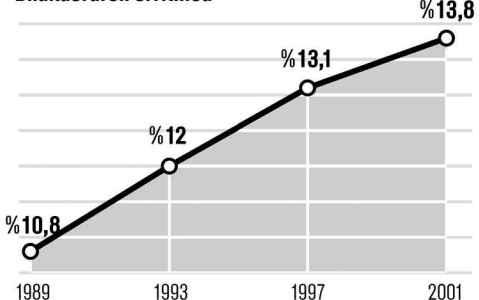
Atzo EGUNKARIAK aurreratu zuenez, azken kale erabileraren neurketaren arabera, Euskal Herriko biztanleen artean kalean entzundako elkarrizketen %14 egiten dira euskaraz. Hala ere, alde handiak daude lurralde batetik bestera. Gehien Gipuzkoan hitz egiten da gehien (%30) eta Araban gutxien (%3).

Bizkaian, SEIk haurren artean behatutako ehun elkarrizketetatik 17 euskaraz egiten dira, alegia, duela lau urte baino lau puntu gehiago (%14 ziren orduan). Gazteen artean, berriz, %10 elkarrizketa egiten dira euskaraz. Gipuzkoan haurren artean jasotako elkarrizketen %44 euskaraz ziren iazko neurketaldiaren arabera (duela lau urte %42), eta gazteen artean %33 (duela lau urte %28). Helduen artean berdintsu mantentzen da euskaraz egiteko joera, eta adinekoen artean pixka bat jaisten da Gipuzkoan, eta berdin mantentzen da Bizkaian.

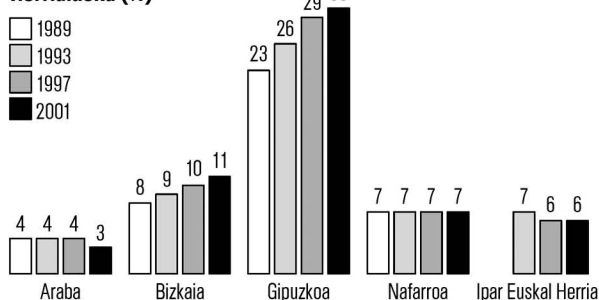
Hala ere, gazteen artean euskaraz egiteko joeraren hazkundea hori ez da berdin ematen Euskal Herriko gainerako probintzietan. Esaterako, Araban murriztu egin da umeen artean euskaraz egiteko joera. Iaz SEIk egindako azterketaren arabera, haurren artean %4 ari ziren euskaraz haien artean, duela lau

Euskararen kaleko erabileraren bilakaera

Bilakaeraren erritmoa

Herrialdeka (%)

Adinaren arabera (%)

ARABA	1989	1993	1997	2001
Haurrak	6	6	5	4
Gazteak	3	4	4	4
Helduak	2	4	3	3
Adinekoak	5	4	1	1

BIZKAIA	1989	1993	1997	2001
Haurrak	9	12	13	17
Gazteak	7	8	8	10
Helduak	7	8	9	9
Adinekoak	13	12	11	11

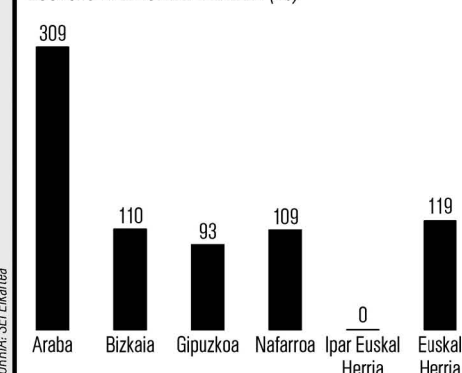
GIPUZKOA	1989	1993	1997	2001
Haurrak	34	37	42	44
Gazteak	17	22	28	33
Helduak	19	21	24	24
Adinekoak	27	26	27	25

NAFARROA	1989	1993	1997	2001
Haurrak	10	10	9	9
Gazteak	6	6	6	6
Helduak	5	6	6	6
Adinekoak	6	6	6	5

IPAR EH	1993	1997	2001
Haurrak	5	5	5
Gazteak	3	3	3
Helduak	6	6	5
Adinekoak	11	11	9

Haurrak	1989	1993	1997	2001
Araba	15	17	18	19
Bizkaia	9	10	12	14
Gipuzkoa	9	10	11	12
Nafarroa	14	13	13	12

Haurren eragina kaleko erabileran 2001eko HAZKUNDE INDIZEA (%)

Sexuaren arabera (%)

EMAKUMEEZKOAK	1997	2001
Araba	5	4
Bizkaia	10	11
Gipuzkoa	28	30
Nafarroa	7	7
Ipar Euskal Herria	7	5
Euskal Herria	13	14

GIZONEZKOAK	1997	2001
Araba	5	3
Bizkaia	10	11
Gipuzkoa	28	29
Nafarroa	9	5
Ipar Euskal Herria	8	9
Euskal Herria	13	13

DATUA

Sakelako telefonoa

Bitxitasun moduan, telefonoz hizketan ari ziren pertsonak zer hizkuntzatan ari ziren ere neurtu du SEIk. Neurtutako 1.755 kasuetatik %8,38tan ari ziren euskaraz solasean. Alegia, elkarrizketan normaletan baino gutxiago erabiltzen da euskara telefonozko elkarrizketetan.

urte baino puntu bat gutxiago. Gainera, kontuan hartu behar da duela zortzi urtetik hona bi puntuz murriztu dela euskaraz

egiteko joera. Gazteen artean duela lau urte bezala, SEIk entzundako elkarrizketen %4 ziren euskaraz.

Nafarroan haurren arteko elkarrizketen %9 ziren euskaraz, duela lau urte bezala; eta gazteen artean %6 —kasu horretan ere duela lau urtekoarekiko alderik gabe—. Ipar Euskal Herrian haurren artean %5 ari ziren euskaraz, eta %3 gazteen artean, duela lau urte bezala.

SEI Erakundeak atzo egin zuen datuen irakurketa eta balorazioa. Ildo horretan, Olatz Altuna inkestako zuzendariak azpimarratu zuenez, adin taldeen erabileraren bilakaerak datu orokorrak erakusten duten joera azpimarratzen du: «Araba, Nafarroa eta Ipar Euskal Herrian adin taldeetan erabilera egonkortua dagoela esan daiteke. Adinekoetan erabilerak behera egiten du, baina oro har haur, gazte eta helduen erabilerak bere horretan dirau. Be-launaldi gazteetan ezagutzak izan duen gorakadak ez du islarik izan erabilera ohituretan».

Bizkaia eta Gipuzkoaren kasuan, irakurketa bestelakoa da, SEIren ustez: «Gipuzkoan eta Bizkaian euskararen berreskuratze prozesuak eskatzen duen bilakaera gertatu da, hau da, be-launaldi gazteetan igoera, adinekoetan jaitsiera gertatu arren».

Haurrak tartean izateak eragin handia du Hegoaldean

Bestalde, SEIk neurtu du zer eragina duen haurrak tartean izateak euskararen erabilera alde batera edo bestera eramateko orduan. Hego Euskal Herrian, oro har, nabarmen handitzen da kaleko euskararen erabilera haurrak daudenean. Araban, esaterako, %309 aldiz handiagoa da euskararen erabilera haurrak daudenean ez daudenean baino. Nafarroan %93 handiagoa, Gipuzkoan %110 eta Bizkaian %109. Ipar Euskal Herrian haurrak izateak ez du eragiten hizkuntza erabilera ohituretan.

Sexuen aldagaia ere kontuan izan dute inkesta egileek, baina kasu horretan ez dute aldaketa nabarmenik izan. Oro har, zertxobait handitzen da euskararen kaleko erabilera emakumeen artean, baina hori aurrerantzean baieztatu beharko den datua dela esan zuen Altunak. Hala ere, joera hori Ipar Euskal Herrian ez da betetzen, han gizonen artean erabiltzen baita gehiago euskara.

LUIS JAUREGIALTZO / ARGAZKI PRESS

Haurren artean hitz egiten da gehien euskaraz kalean.